

გაზათი გამოძის
1930 წლის 5
ივნისი

samtrediismacne @ mail.ru

მაცნე

სამთრიაზის

N17(9161)

20 ივნის 2015 წელი

ვაგი 50 თათრი

2

3

ჩვენს კაცნი კართ...

ცვლილებები
2015 წლის პირველი

3

მყვითებები საჭირო და
დირექტორი ჩამოგება?

7

წერდა უდავიდარაბოდ, ყოველგვარი
განემაზის გარეშე...

6

5

ეს კაურვილი
მივიღვან

8

ფესვებთან დაბრუნება – ჭობნარის სტრუ
ივანე ჯამის სახელობისაა

თბილისი...

საგანგებო თათბირი

სრულიად საქართველო შესძრა თბილისში დატრაიალებულმა ტრაგედიამ, რომელსაც ადამიანთა შესხერალი, მიღმილობით ლარის ზარალი მოჰყვა.

საგანგებო რეფილი მუშაობენ სამთავრობო სტრუქტურების შექმნილია მოხალისეთა რჩხები, რომლებიც სალივებით სამუშაოებში მონაწილეობის გადასაცემას უზრუნველყოთ.

დაღუპულთა ხსოვნისადმი პატივებით, წუთი დუშილით დაიწყო საგანგებო თათბირი 16 ივნისს მუნიციპალიტეტის გამგეობაში, რომელსაც ბატონი ვალერი გუცელერია უზღვებოდა.

თათბირს ესწრებოდა მუნიციპალიტეტის საკუთრებულოს თაგმჯდომარე, ბატონი ნუტბარ ჯამბურია.

როგორც ველა ჩენებანი, მეც ვწეხვარ მომხდარის გამო, თანავაჭრინიბ დაღუპულთა ოჯახებს, მუნიციპალიტეტის გამგეობაში შეიქნა საგანგებო შტაბი, რომელიც კვირის ბოლომდე მშემავებს. მინდა ვიზოვო ჩემს წარმომადგენლებს ქადაგებაში და სოფლებში, შექმნა ანალოგური შტაბები, რომლებიც მოსახლეობისაგან მიიღებს პირველადი მთხოვნილების საგნებს, არამაღლურებებად პროდუქტებს, პიგიენურ საშუალებებს და ა. შ. ტანსაცმელზე მოთხოვნა არაა. — აღნიშნ, გამგებელმა.

შტაბი მუნიციპალიტეტის გამგეობის პირველ სართულზე განთავსდება, მას თავად გამგებელი უზენადღვებს, მის მოაღილეობათ, ლიზა კრავიტიშვილთან ერთად. მოსწავლე-ახალგზრდობის სახლის დორექტორმა ტატა გრიგორიშვილ, უროსი მანჯაღლაძის სახელობის კულტურის ცენტრის დარექტორმა ვეგება ნადრააქებ აღნიშნებს, რომ დაგეგმილ კონცერტსა და სპექტაკლს საქედამიტებელი ხასიათს მანიშნებს, შემოსულ თანხას კი დარალებულოთა დასახმარებლად გახსნილ შესაბამის ანგარიშზე გადარიცხავენ. მათ წინადაღებებს შეკრებილნა მოწონებით შეხვდნენ.

შტაბი შეუდგა მუშაობას.

ლაურ გაგავა

ეკონომიკური ფინანსურის გართიანები

თბილისს სტრუქტური უბედურების შედეგად დატრაიალებული ტრაგედიის შემდეგ ჭრილობების მოშემქმნელი ხანის გაუქნელება. და არა მარტო თბილისს, მთელ საქართველოს. ახლა ფინანსური და მორალური თანადგომა დედაქადაქს და იმ ადამიანებს სტირდებათ, საკუთარ ქვეყნაში უსახლარებელ რომ აქცია სტიქიამ.

“ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის” სამტრედიის რაიონული ორგანიზაციის აქტივი გამოიხმაურა მთელი საქართველოს მასშტაბით დაწყებულ მოძრაობას. მათ ამანათები გაუტანებს დაშარალებულებს. “პირველ რიგში, სამიმარს ვუცხადებთ იმ ადამიანების ოჯახებს, ვინც სტიქიას ემსხვერპლა. იგი ულმობელი იყო. ახლა მტყუან-მარილის გარჩევის დრო ნაძღვდებად არ არის. ქართველები ჰირი მართლაც გვარითანებს. ქართველ კაცს ადამიანობის ქმთვარი თვისება დღემდე შემორჩინა. თუ რამე სასიხარულო შეძლება იყოს ამ მთვლენებში, ის გახდავთ, რომ ასალგარენდები უფოსმნოდ დაგდგნ იქ. სადაც ქვეყნისთვის ქარიშხალი ტრაილებდა. კიდევ ერთხელ დაამტკიცა საქართველომ, რომ გმირების ქვეყანა. ჩევნი მოკრალებული წვლილი “ნაციონალური მოძრაობის” წევრებმაც შევატანეთ დახარალებულოთა დასახმარებლად. შევაგრივეთ ის პირველად მოთხოვნილების ნივთები, დედაქადაქს მერამ რომ მიგვითით. მაგალითი გადმიღები მაღა აქს და მჯერა. ბერი შემოგვირობება.”

“ამ დიდმ ტრაგედია დიდ უბედურებასთან ერთად დაგვანახა, რომ საიმედო ახალგაზრდობა გვეზრდება და ეს თანადგომის გრძნობა არ დაუკარგას. ვალდებულები ვართ, ასე მოვიქცეთ, ეს არ არის განსაკუთრებული საკუთრება. ვესამძმრებ დაღუპულთა ოჯახებს. ეს ჩევნი მოყრალებული წვლილი გახლავთ კეთილი გაღილი გაღებული.” — აღნიშნა გვირ დადანიძემ.

სამტრედიიდან “ნაციონალური” დახმარება პირველი გააგზავნეს დედაქალაქში.

ლამაზებო ყველაზე! კუდვნი მოხალისეებს

თვალში ცრემლი დამიშრა, დაჭენა თეთრი ფავილი, მსხვერპლად შეწირულია დედის თეთრი მანდილი. ცაშე მთვარე ატირდა, ბოლმად იქცა მმული, სად დაგარებელი დიმილი სიყვარულით ნამული! ამ დაქცეულ მიწაზე, გადარეულ ვერტებ აქ მოგნახეთ, ბიჭებო, ლამაზები კველაზე! გულის უიცარს მოასკდა შიგ საგუბი ვარამი, სულში გაჩნდა იმედი ლალი შთამომაგალის. ლოცვით მიველ ტაძარში სანთელს ცრემლი ამშვენებს, მიპქრის ტატოს მერანი ისევ ტატო აჭენის. ასევე სამართლებრივი მინისტრი აჭენის.

განაცხადის მიზანი

თანადგომის მიზანის

თბილისის ტრაგედიას სამტრედიის მუნიციპალიტეტი აქტიურად გამოეხმაურა. ცალკეულმა დაწესებულებებმა ინიციატივა გამოიჩინეს, განსაცდელში მყიფ დედაქალაქ-ლეგისტრის სხვადასხვა სახით დახმარება გაუწია.

“სახლი თანადგომას” ქადაგებული 17 ივნისის დილიდნ შეუძლებელი სამზადისს, შეაგროვეს თანხა, რომლითაც საკვები პროდუქტები, სარეცხი და ჰიგიენური საშუალებები შეიძინება.

“სახლი თანადგომას” დარექტორი: “13 ივნისის ტრაგედიამ, როგორც ველა ადამიანი, მეც შემძრა, ვინარებ დაღუპულია ოჯახების სატყვარს ჩემი კოლექტივის სახელით. შემზარავი ფაქტი მოხდა 13 ივნისის დამეს, რამაც დედაქალაქის გელი განადგურა და 2 ათეული ადამიანის სიცოცხლე შეიირა. ჩემ მათ დასახმარებლად მეტი არაფრის გაკეთება შეგვიძლია, თუ არ ჩემი მუსალებრივი ფრინველი ელექტრული დახმარება გავუწიოთ განსაცდელში მყიფ მოსახლეობას.”

“სახლი თანადგომას” თანამშრომლებმა პუნადიტარული ტვირთი მუნიციპალიტეტის გმინების შენობაში, კერძოდ, ჯანდაცისა და სოციალური სფეროს სამსახურში მიიტანებ.

ნიმუში გამოიყენეთ

თანადგომის

ვესვებთან დაბრუნება _ ჭობნარის სკოლა ივანე ჯავახის სახელობისაა

ნათებ ნაცვლივები

ჭოვნარის საჯარო ცენტრის შენობაზე ახალი აძრა გაუწეუბით, რომ ივი ამიერიდან იგანე ჯაშის სახელობისაა. ამ პატარა სოფელისა უამრავი ინტელიგენტი აღუშავდა საქართველოს, სახელოფანი მუნიციპი იგანე ჯაშიც მათ შორისაა. მრავალრიცხვობანი დელუგაციის სტუმრობის მიზეზი ჭოვნარის ცენტრის სწორედ ეს სიახლე გახდებათ. იგანე ჯაშის აღმრღდილი მუნიციპი და ოჯახის წევრები ცენტრის ენვიზენ, საჯაფახოდან ჩიხატაურისკენ მიმავალ ქაშე მდებარე ეს პატარა სოფელი მწვენე საბურგელში გახდებული მთა-კორებით ხილავას მნახველოს. სოფელის დაილითი ამჟერადაც დატანების როგორც იგანე ჯაშის ოჯახის წევრები და ახლოობლები, ისე სხვა სტუმრები დედაქალაქიდან.

1901 წელს, ორცა ივანე ჯაში მო-
ევლინა ქავეანას, ჭოგნარი ოზურგეთ-
ის მაზრის შემადგენლობაში იყო მო-
ქცეული.

օցանց ջամի մրացալուն օկեռացն ոչք-
ակած բարձրմագայնելո ոյտ. ոչքնմի
5 զայսիթզարդո ժերզագործա. մուս մամա
- լուրոնքուր ջամի տաշուս ճրուուս ուզ-
լասիօնօն პարազենքաս բարձրմագայնենա. աս ճոգու ենուս մանմօլունք եղլմժազենք-
լուրծա մուս մօյուր ճարարեցնյուլ որդու-
ասօն կըօլուս քրշանքու և մժուլու-
շուր յիօն սոյցարյուլս սիրշազաւ սո-
վոլուս աხալզաթերզարծա. աս օյտ սոյց-
յուլմի ծօմլուոտյաս և յուույրալույ-
ուս ճարարեցաս, ասեց սեպա կյալույր-
շուլ-սացանմանալունց նախույյցիս տն-
ուցաթուրո.

მას გარევული წვლილი მოუძღვის საქართველოს დამოუკიდებელი სასოფლო-სამეცნიერო ინსტიტუტის დაუშენებისა და სრულყოფის ორგანიზაციის მიერ.

1929 წელს, როდესაც უნივერსიტეტის აგრონომიული ფაკულტეტის ბაზაზე შეიქმნა საქართველოს დამოუკიდებელი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი, ივანე ჯავახიშვილის მიერ დანიშნული ასპირანტურის ხელმძღვანელად, ხოლო 1930 წლიდან – დარექტორის მოადგილედ საწარმო და სამეცნიერო ნაწილში.

ქალაბატონბა იზო ვაჩერიშვილმა, ჭო-
გნარის სკოლის დირექტორმა შეკრუ-
ბილთ ივანე ჯაშის ბიოგრაფია გააც-
ნო და აღნიშხა, რომ სამტკრდელო-
ათვის საამაყო ამ პიროვნების ხსოვ-
ნას სკოლა დირსეულდა შეინახას. მი-
სივე თქმით, ხოლოს მოსახლეობაც
საყიდელია სიხარულს გამოიტეამს
სკოლისათვის ამ ბუმბერაზი პიროვნე-
ბის სახელის მინიჭების გამო. ქალბა-
ტონმა იზო ივანე ჯაშის ოჯახის წე-
ვრებს მაღლობა გადაუხადა საჩუქრე-
ბისათვის. მათ სკოლის ბიბლიოთეკას
წიგნები და სკოლას გარევეული რაო-
დებობის თანხაც გადასცას.

ମେନ୍ଦ୍ରନ୍ଧୀର୍ଘବାଟା ଦୟାକ୍ଷତିରମା, କରିବୁ
ଗେଟୋରମା, ସିମନ୍ବ ଶାରାମ୍ଭ ଅଳନ୍ତିମା, ରିଠ
ମାତ୍ର ଆମ ପିଲାକାରାଙ୍ଗ ଶ୍ଵେତବ୍ୟାଙ୍ଗରା ଓ ଆ ବ୍ୟାଙ୍ଗକୁ
ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ
ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ
ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ ପାଇବାକୁ

ას გაძორებული - აღიხის ძალა.
აკადემიურობა გზობრივი ურუქმაბეჭ ხა-
ზი იმ ფაქტს გუვსვა, რომ “ივანე ჯვ-
ში იყო უპატრიონი კაცი და 30 წლის
განმავლობაში უდიდესი თანამდებობ-
ის პირი, ის 29 წლის ასაკში გახდა
ინსტიტუტის სასწავლო და სამეცნიე-
რო დარგის ხელმძღვანელი. “სიწმინ-
დის, წესიერების, მოზომილობის, სხ-
ვანაირი აღზრდის ნიმუში” - ასე და-

ახასიათა მან ივანე ჯაში და ქალბატონ ძმოლდას სახსოვრად გადასცა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის,

აკადემიუროს გურამ ალექსიძის წერილი, სადაც ის აკადემისა და მისი სახელით ულოცავს სკოლას ღირსეული მეცნიერის სახელის მინიჭებას და გამოიქვამს იმედს, რომ ამ პატარა სოფლას სკოლაში ბევრი სახელოვანი ქართველი გაიზრდება.

სკოლაში სტეპურად იმყოფებოდნენ
ივნენ ჯაშის სიცე, საქართველოს მე-
ცნიორებათა ეროვნული ყადაღის გა-
მოყენებითი მექანიკის, მანქანამშენე-
ბლობის, ენერგეტიკისა და მართვის
პროცესების განვითარების ყადაღიკ-
ოს-მდივანი, მინდა სალუჟექაძე და მისი
მეუღლე, უკან ჯაშის ქალაშვილი, თა-
მარ ჯაში. მათ ორი შვილი ჰყავთ –
მარინა და მანანა. მარინა ჩვენი კოლ-
ეგა, უკრაინისტია და მას მოელი სა-
ქართველო იცნობს, ხოლო მანანა –
ილიას უნივერსიტეტში საერთაშორი-
სო პროექტების ფინანსური მენეჯერ-
ა. იყანენ ჯაშის ორივე შვილიშვილი
თავათო შვილებით ესტუმრნენ ჭოგ-
არის სკოლას.

ქალაბატონმა თამარ ჯუშმა ივანე
ჯგუფიშვილის სახელობის თხუ-ს და-
სავლეუ ევროპული ენგბის და ლიტ-
ერატურის ფულულტეტის პროფესიონ-
მა, ჩვენთან საუბარში განცხადა:

“მამას ეს სოფელი საოცრად უვვა-
არდა. ლეონტი ჯაშმა, ბაბუქემმა და-
აარსა პირველად აქ სკოლა. ის ძალ-
ით განათლებული კაცი იყო მისი მშა,
იღლა ჯაში ამ “უქმდში” პირველი ეჭ-
იმი იყო. შემდეგ ბიძახემი იუსტინე
ჯაში იყო ამ სკოლის დირექტორი,
მის შემდეგ მისი შვილი, თამას ჯაში.
ბაბუას ჰქონდა თავისი სახლში “ბესე-
დება” და ამბობდა, აქედან ფოთი სხა-
ნსო. 5 გაერმოვილი ჰყავდა ბაბუას, 5-
ვეტ მიიღო უმაღლესი განათლება. მა-
რა დარჩა თბილისში, დაიცვა დისერ-
ტაცია, იყო ინსტიტუტის პროფესიო-
ნალი, 40 წლის განმავლობაში უძღვებ-

ოდა სამეცნიერო ნაწილს. აქვს ბევრი მეცნიერული შრომა, ბევრი აღზრდილი ყავს. აյ ხშირად ვერ ვახერხებთ ჩამოსკლას, გამოიყენოთ მსტარია, რომ 1 წლის ვერფილვარ სამინდად ავად გაემხდარგარ, წყალი გადაწურული მქონა, ვკვდებიდ, ავიყვანოთ იქნი და ამომიყვნებ და გადავრჩი თურმე. მე-ავდნენ არაჩვეულებრივი ნათესავები. ბიძა, ბიცოლა, ბიძაშვილები. ბიძაჩემის, იუსტინეს სურვილი იყო, ივანე ჯაშის სახელი დარქმეოდა ამ სკოლას, რომელსაც ჯაშის სკოლას უწოდებონ”.

მარინა სალუქევაძე: “დალიან დიდი ბეჭნიერებაა, რომ ბაბუას სახელი ეწოდა ამ სკოლას, ბაბუა ძალიან თბილი პიროვნება იყო. არავის ახსოებს მისი ხმის აწევა, არავინ არასოდეს გაულანბდავს, ეს სიგლახეაო, იტყოდა, როცა რამე არ მოეწოდებოდა. ის იყო დინჯი, კეთილი, დარბაისელი, კიდევ ერთხელ დიდი მაღლობა ბაბუას ხსოვნის დაფასებისათვის. პატარა გოგო ვიყავი, როცა მივებოდა თავის საოცარ ხოტელსა და გზო-კარზე. აქ-

აურობა ძალიან უყვარდა, ბაბუას სული ახლა მართლაც ბედნიერია და ხარობს”.

ვალერი ფოცხვერია, სამტრედიის
მუნიციპალიტეტის გამგებელი:

“ჩევნოთვის ძალიან სასიამოვნოა,
რომ ამ სკოლას გამოჩენილი მეცნიერის,
ივანე ჯაშის სახელი მიენიჭა.
სამტრედიის მუნიციპალურებზე შემ-
ოდის ეს ლამაზი სოფელი, რომელიც
თურმე წარსულში ოზურგეთის მაჩრ-
აში შედიოდა. სადაც არ უნდა დაბად-
ებულიყო ეს ადამიანი, კველა კუთხი-
სთვის იქნებოდა საამაყო. მაღლობა
ამ სკოლის ხელმძღვანელობას და კვ-
ელა პატარას, რომელთაც ეს ლამაზი
ორთქისძიება მოაწევას.”

ალექსანდრე თევზაძე, საგანმანათ-
ლებლო რესურსცენტრის ხელმძღვა-
ნელის მოადგილე, პედაგოგი:

“მოხარული ვარ, რომ დღეს ჭო-
გნარის საჯარო სკოლას მიენიჭა დი-
დი მამულიშვილის, ივანე ჯაშის სახ-
ელი. ტენდანცია, რომ მამულიშვილ-
თა სახელები მიენიჭოს საგნმანათლ-
ებლო დაწესებულებებს, ძალიან კარ-
გაა. ჩვენ უნდა დაუგიტრუნდეთ კადევ
ერთხელ წინაპართა ფუსებს. ნახეთ
რა შესანიშნავი შთამომავლობა ჰყავს
ბატონ ივანე ჯაშს. კულა დიდი მამ-
ულიშვილის ფესვები სოფლიდან იღ-
ებს სათავეს. მინდა კულას, ვინც ამ
საქმეში შეიტანა წვლილი, მაღლობა
ვეტხრა, სკოლას კი ვუსურვო, რომ
არასოდეს შეერცეხვითოთ ამ დიდი მა-
მულიშვილის სახლო”

შავლებების თარიღის დაულის მუნიციპალიტეტის გამგებლის წარმომადგენელი საჯავახოს თქმაში:

“მნიდა მიუღლოცო ჭოგნარის სკ-
ოლას და ქალბატონ იზოლდა ვაჩეიშ-
ვილს, რომ ამ დიდი მეცნიერისა და
საზოგადო მოღვაწისა, ივანე ჯვშის სა-
ხელი ეწოდა სკოლას. ფაქტია, რომ
მეტ პასუხისმგებლობას აყისრებს ეს
ამ სკოლასაც და ოქმის ფეხლა მაცხ-
ოვრებელს. ეს არის მართლაც ძალი-
ძლიერი სახელი.”

მოსწავლეობის დიდი მოღვაწეობით

როგორც არასდროს, ისე უცემდათ გელი. საგანგებოდ მოწყობილი სანახაობა მე-12 საჯარო კუოლის მეოთხეკუა-სელებმა სტუმრებისთვის გამართის. ზედმინებით კარგად ნაწილი საკოლო პროგრამა არ იქმარეს და კრასგარეშე ლიტერატურის ცოდნითაც მთიწონეს თავი. ეს მოსალოდნებელიც იყო, რადგან მათ, ჯერ ისევ მოულოდნელობისგან თვალისწინებულ პატარებს. პირველივე კლასის დიდფუნქციან საკლასი თავაბში სეუტა მასწავლებელი შეუძლვა. დედობითი მშრალელობით შეასწავლა “დედანი” და ცოდნის დაიდ სამყაროში გაუკვალა ჭმა. ასე თოხმა წელიწადშა გაირჩნა. თეთრი ცარიცათ აჭრელებული შავი დაუგა კრიალონის მარცვლებივთ თვლიდა წიგნის ფურცლებთან გატარებულ დღეებს. ასოები და ციფრები ხელის ერთი მრსმით იწერებოდა და იშლებოდა. პირველი მასწავლებლის დღიდ მონძომებით, დაუდალავი შრომით, მშობლების დახმარებით, ცოდნის ლაბირინთებში მოყრილებული ნაბჯები გადადგეს სეუტა ქობულიას აღსაჩრდელებმა. მან აგრძობინა “აი იას” წაკითხვის იღუმალება, მოსწავლეობის ბედნიერება და ქართველობის მაღლი თვალისატულა გოგო-ბიჭებს. პოდა, ამაგს დაგიფასებთო, დაპპირდნენ. თუმცა, დანაპირების ასრულების პირველივე მარცვალი იმ ღინისძიებაშევე სიურპრისად მოუწადეს. აღბათ, არსად საქართველოში, მხოლოდ აქ, მეოთომეტე საჯარო სკოლაში მოსწავლეებმა სიბმოლურად გაუქსნეს ვარსკვლავი მასწავლებელს, მათი პირველი მასწავლებლის ტვირთი რომ იყისრა. და არც ყოფილმა მოწავეებმა დაივიწევს მის ფრთხებულ გატარებული პირველკლასელობა. უკვე ჩავლილი სასწავლო წლის კურსდამთავრებულებმა, მეოთომეტეკლასელებმა, რამდენიმე მუსიკალურ ნომრით უთხრეს მაღლობა.

სიმღერას აყილილი ცეკვა, ჩუქურთმად გარითმული ლექსი, არაერთი თეატრალური ინსცენირება, პედაგოგის პაროდიები – რა არ დაიტა იმ საღამოშ, მეხუთე კლასში გადასკლის წინ მე-12 საჯარო სკოლის ლამაზად მორთულ დარბაზში რომ გაიმართა. თვალებზე ცრუემლად მომდგარი გრძნობები სკეტზე ქობულიას იმ დღესაც ისე აწვალებდა, როგორც ყოველთვის, როცა დაფრთიანებულ თაობებს კიდევ ერთი ემატება. ესეც მორიგი იყო. მათ შემდეგაც ბევრი იქნებან, რადგან ბავშვი კველაძე უკეთ გრძნობს, ვინ შეივაროს, ვის მიენდოს ბავშვური გულწრფელობით.

სკოლის, ადგინდება მაქანიკური სახე, კინ ცეკვით არ გადატენება ას გრძელ მუზეუმში გადატენება.

სკოლის მექანიკურა სერვისი უკვე ეს პატარებიც ირიცხებიან მოსწავლეობის დიდი მოღლოდნებით. სწავლის შარაგაზაშე სკოლა ოთხი წელია, რაც დაიწყებს. წინ აღმართებია ცოდნით დასალაშქრი. მათი პირველი მასწავლებლის აღმზრდილებს ამის საფუძველი ძლიერია აქვთ.

ମୂଲ୍ୟ ପାଠ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ

თ, ძვირებასთ თამ ნეინაღო...”

ემ დავითი გამორჩეულად დაასაჩქრა
წიგნით. დანარჩენ მოსწავლეებს კი სპე-
ციალური სიგელები დაურიგა. სახალი-
ავლებდის პედაგოგიურ ღირსებებს. წა-
რმატებებს გისურვებთ ბავშვებო, მაღ-
ლობა მშობლებს თანადგომისთვის. კი
ლებ მრავლი წარმატება გქონდეთ”.

ԵՏՈՒՅ ԵՏԾՅՈՎԱՅՐԸ

სო ნაწილში კი პატარებმა მართლაც
ცეცხლი დაანთეს. შესრულეს კავკასი-
ური ბაღადა სხვადასხვა საბავშო სიძ-
ლერები, ცეკვები: “ტიგისტი”, “ვალის”,
“აჭარული”, ერთი სიტყვით ბავშვური
ენერგია ნიჭიერებად და სიცოცხლის მჩ-
ქიფარე ტალღებად გადმოიღვარა სცენ-
აჟე. მოსწავლეები ქრონიკრატება
ლანა მელაშვილმა მოამზადა.

მაყვალა თუვზაძე, სკოლის დირექტორი: „ზემოთქმულს ვერაფერს დავამატებ, ნესტან მასწავლებლის შრომა დასაგასებელია, მისთვის არ არსებობს არავითარი სირთულე, მისი მოსწავლეები საუკთხოოდ გამოხატავები ნესტან მასწავლებლის მიერ დამატებითი მიზანია.“

მარტინ კლასი გადაპიროვნება...

...დღო გადიოდა, წლები წლებს მისდევდა, საუკუნე საუკუნეს. წუთისოფლის ბრუნვა გრძელდებოდა და აი, ჩეც მოვედით, მოვედით ახალი თაობა წინაპრების ნაკალევშე. მოვედით დიდი ილას, ვაჟას, უკის შეილება. მოვედით და გაირდებით, რომ ქართველი გენი, ქართველი ჯიში, ქართველი სიტყვა არ გადაშენდება.” — და კიდევ ბევრ მსგაცს ამბობდნენ ის გოგო-ბიჭება, მეოთხედან მეტუთ კლასამდე ერთი ზაფხული რომ აშორებთ, მხარულად გასატარებელი. ისინი მეოთოშეტე საჯარო სკოლის მოსწავლეები არიან და მათი პირველი მასწავლებელი ქეყნად ყველაზე თბილი და საყვარელი ნატო მასწავლებელია. თავად თქვეს ასეთია ჩენი ნატო მასწავლებელით და იქნებან გავიგეთ ეს ამბავი. ოთხი კლასი, ანუ სკოლის პირველი საფეხური დაასრულებს. ძალიან ღამაზი და შინაარსიანი ღონისძიებით აღნიშნეს ეს ამბავი. ნამდვილი არტისტებივთ იქცევონენ, სცენას ერგებოდნენ, შესხებაც არ დასჭირებდიათ საად რა თქვეთ და როგორ მოქცეულიყნენ. (ცეკვა-ავდნენ დახვეწილი მოძრაობებით, მღერონენ, როგორც საცეკვალისტები იტყვაან, “სუთად”. კარგი კლასიაო, ჩურჩულებდნენ საცეკვალად მოსული პედაგოგები. იმდენად გადამდები იყო მათი ცეკვა-სიმღერა, რომ დარბაზი აიფილიეს და დიდი თუ პატარა ამძღვრეს.

და განა მარტო ცეკვა-სიმღერის გმო, შეფასება კარგი კლასი ზედგამოწვრილია ამ ბავშვებისთვის, რადგან სპაროვრამი მასალის საფუძლანად ცოდნა აქვთად ექცობოდათ. მშობლიური ანაბის საღამელოს დიდ ხანი არ არის რაც ქანარენან. მიუხედავად ამისა, გამართული მეტყველება, დღეს არათ ამ ასაკის, არამედ ზრდასრულებისთვისაც პრობლემა რომ არის, მათ წიგნთან მეგობრობაშე მიუთითებდა. ლომის წელიღი მათ ამგარ მომზადებაში რომ პედაგოგის დამსახურებაა, უდავოა. ნატალია ადემშვილის პროფესიონალიზმზე ხმაბალუა და ბევრი შეიძლება ისაუბრო. ხსნს უსკარენ კადეც ამას მშობლები და კოლეგები. ხოლო მისა მოსწავლები ამის გველჩე კარგი დასტური არიან.

მეოთხემტეტე საჯარო სკოლაში დიდგვანჯრიან დარბაზში ლამაზი სანახაობა გაიმართა. მეოთხეკლას უსლები უკავე მეტაფრასელები განდღენ შესაფერისი ცოდნით და კარგი კლასის სახელით. “თქვენ ვერ წარმოიდგინთ, რა კარგი ბაგშვები არიან. სამი წელი ჩიტებს ვეძხდო, წელს გვრიტებზე გადავვედი. მაღლობა მათ, ასე რომ გამიღლამახებს ეს ოთხი წელიწადი. მაღლობა მათ მშობლებს. ჭაბას გიღლოცავთ ჩემო საყვარლებო, წარმატებები არ მოგელებოდეთ!...” ნატალია მასტავლებლებმა ამ სიტყვებს სიურპიოზი მოაყოლა. „უგერმაილესა ტორტი, რომელზეც მეოთხეკლასელებმა შეზურული გადასცვლის სიმბოლოდ სანოთელი 4” ჩაქრის.

ასე სულის შებერვით გაიღდა სკოლის ქზოში შებიჯებიდან პირველი ოთხი წელიწადი. ბავშვობა გრძელდება, ამიერიდან სასწავლი კიდევ ბევრი აქვთ. მერე კი დაბრძენებულები დარეკტ სკოლის დასრულების ბოლო ზარს და ნატალია მასწავლებელს პირველი მასწავლებლის სიყვარულით დაუტოვებენ გულწრფელი ბავშვური სიყვარულის ნაწილს.

თეს ბაბუანამილი

მშენებლობის მიმღება

მუსიკა ჩაირთო. რიგორიგობით მიესალმნენ საცქერლად მოსულ მშობლებსა და პედაგოგებს. იმ პატარებსაც, ჯერ ისევ საბავშვო ბაღის საქანელებიანი ეზო როგორ გადმოტკრეს მათთან შესახვედრად. მე-10 საჯარო სკოლაში დღი ზეიმი იყო. ახალი სასწავლი წარიდან აურიამულებულ სკოლის კედლებს მათი ხმაც აახმანებს, თუმცა, უკავე ისინი მექანიკურასელები ქმნიან. ახლა კი, კადევ ერთი სასწავლო წელი გახდა მშობლიური სკოლის ისტორიის საკუთრება და ამ ისტორიაში ისინი მეოთხეულასელებად ჩაიწერენ. პედაგოგმა ქეთევან ახალაბეჭ პირველივე კლასიდან ჩასჭიდა ხელი ამ გოგო-ბიჭებს. მას მერე თოხი წელია, ერთად შელიან და ხურავებ წიგნებს, ბოლომდე გადაუკრიცხს “დედანა” და იმ დარბაზში ლონისძიებაზე კვლელავენს ერთად მოუყარეს თავი. არტისტიშიმი? – აქ

ის მერხებს. ქეთევან ახალიძის აღსაშრდელებმა დირექციისგან სიგელები დაიმსახურეს. ოუმცა, სკოლის ჯილდოსთან ერთად მათ ის სიგელებიც გადაუცათ, ამ თოხი წლის მანძილზე საკუთარი წარმატებებით რომ შეპატარეს სკოლის მატანებს. პედაგოგმა კი ველა მათგანი წიგნებით დაკალილოვა და კიდევ ერთხელ დაულოცა გზა. კეთილი სურვილები სკოლის დირექტორისგანაც გაჰყვათ. თამარ თეჭაძე ამბობდა: „მაღლობა ქეთინი მასწავლებელს, ასე კარგად მომზადებული ბავშვებით რომ გახარდა სკოლის მოსწავლეთა რიცხვი. მაღლობა მათ მშობლებს, ჩეკნონ ერთად მონდომებისთვის. გზა დაგელოცოთ, ბავშვები, მეტი წარმატებების მისაღწევად. ახალ სასწავლო წლამდე გემშვიდობებით, მერე კი ერთად ჩაეტანის ფრინველში.“

კინ ქვემოւ ითვალისწინებულია ცენტრული სამართლის მიერ გადასახლებული კულტურული და სამართლებრივი ინსტიტუტის მიერ გადასახლებლად.

ମାତ୍ର କାଳିକାମାଳା

სამის უკადაგ

წვიმა გაჩერდა, თითქოს შეწყვიტა ომი მიწასთან, და შეადლე ახლა სხივზე გაფენილი საღამოს იმრობს,

ცისარტყელა თავსაფარივით ფრიალებს ისე, ციდან მანძილი ჩაეგდოთ თითქოს.

***

სინათლე როდი შემოვიდა, უბრალოდ მზემ დირიჟორივით თავისი თქოთ ჯოხანი ხელი ჩამოაჭნია ახალი სიმფონიის დასაწყისად...

***

კიარ დაღამდა, უბრალოდ მზემ თვალი გაგაფილა...

ავდარი

ქარმა დაარტყა მოწყვეტით უცებ ზეცას თავისი უხეში ხელი და ჩაუშავა ღრუბლით თვალები, ეტკინა ძან და დაღვარა ცრემლი...

***

ეს გაზაფხული მინდვრის ორლანზე მუსიკოსივით უკრავს ვაკოლებს, და სიყვარული გულის ხმაურით უკეთებს ლამაზ აკომპანემენტს.

***

გაეღიმა, მოელი ქონ აყვავილდა უცებ, ო, რა ცოტა სჭირვებია ამ ქონს და ამდამოს თურმე!..

***

დარღიან დამეს ტუჩის კუთხეში დამიღად სინათლე აუთამდა.

***

ჩემი გულის ძეერა მაგინებს თოხნას, ალბათ, თუ თოხნის სიცოცხლეს ჩემსას რომ ფავაილება, შენ გამოგისხას...

***

ველა წვიმა უცებ გაწყდა ზეციდან, მარტს რომ მიუბამს წვრილი ძაფებით, ნორჩი ვაკილები წვიმაში ისე გამოქცეულან, თავზე წაუკრაით პაწრინა გამოქცეულან,

***

ჩაყრილი მტვერი რამდენი მაქვს ცხენისწყლს ზღვამდე, ამ ჩვენი მიწის მორთოლვარე ძარღვებს. როგორ ჰგავს, როგორ, ძარინა ძარღვებს, გულამდე მიზრდილს ვინებს ჩაფრილს სიბინძურებს წყვლას თუ ტკივილს!

***

მიწა როგორდაც ფური დაღლილი და თვალებს თოთქოს უსიმროდ ნაბავს, ცას ნამგლივით უჭირავს მთვარე და ხელა-ნელა სიცხადეს კაფავს. აუწერელი მშვენიერებით, ისე მტრედისფრად ირთვება ლამე, და ჩემს ძოლისგან მოპარულები დედის სიბმრებით იქსება მთვარე. და მე უნიჭ პოეტი ესე, სხვა დამეებში თუკი მიგაღწევ, დედის სიბმრებით აქსილი მთვარე უკუნ დამეში გზას გამინათებს...

ჯვარედინი რითმი

ჯვარედინი რითმი, ჯვარედინი მტვერვა, ფუტკარი კი ნექტრით ბაიებთან მივა, ისე როგორც მთაში, აქ იცოდნენ როგორც, გოგოს უყვარს ვაჟი და ვაჟს უყვარს გოგო.

მონათურა

ხან იები ხარ, ხან გვირილა, ხან ბაბუაწვერა, ხან ჭინჭარი, ხან უბრალო ბალაზ მწვანე. ერთად კი პატარა ჩერო ხარ ჩემი ქონი, ბაგშობიდან რომ მიყვარდა აქ ჭველური...

ლია აქაღამიერ კონცერტზე

სამტრედის მეორე სამუსიკო სკოლის მოსწავლეთა და აკადემიურ კონცერტს უმსპანძლა 17 ივნისს მუნიციპალიტეტების ხელოვანთა დაბაზბება.

პედაგოგება მარია ახორაძე მომზადებულ ტრაგედიაზე მოყლედ ისაუბრა, სკოლის სახელით მან მწუხარება გამორთქა მომზადების გამო.

სკოლის მოსწავლეებმა: მარიამ ნიკოლაიშვილი, ლივა შენგალიამ, სალომე სულაგაშვილი, ლუკა ქორიძემ, მარიამ ტონიაშვილი, ამირან სულაბერიძემ, ანა ლევაგაშვილი და სხვებმა ბრწყინვალედ შეასრულეს ქართველ და უცხოურ კომპოზიტორთა მუსიკალური ნაწარმოებები.

განსაკუთრებული მოწინება ხვდა წილად ფოლკლორულ ჯგუფი “საპოენელას” გამოსვლას, ხელმძღვანელი პედაგოგი ლევა ლევაშვილი, მათ ხალხური სიმღერები შეასრულეს.

აღსანიშვანია, რომ კონცერტში მონაწილე ველა მოსწავლე გახდავთ სხვადსხვა კონკურსში გამარჯვებულები, დიპლომატები.

სანთლებით ხელში საგალობლები შეასრულეს ბოლოს და აკადემიური კონცერტის მონაწილეებმა.

ამ დღეს კარგად წარმოჩნდა იმ შრომის საუკეთესო შედეგი, რასაც მოსწავლეთა პარმონიული აღმრღვისათვის ეწევიან № 2 სამუსიკო სკოლის დირექტორი, ნანა ქანთარია და პედაგოგიური კოლექტივი.

ლოვა გაბრძავა**ფასდაუდებელი ძღვენი****ანთოლამონ ფარცენის სოფას**

— ექვსი ათეული წლის ამბავია, თქვენ პატარები მფავდით! — მე, ჩემს დას, მარინას და ჩემს ცხონებულ მმას, თემურის გველისტმობს დედაჩემი, — ახალი ნაყიდი გვეტონდა ხონში, სოფელ პატარა კუნძი სახლი. ჩექნს შეუკავებელ ქწოს პატარა მოედანი ესაზღვრებოდა. სახლის წინ, სამ მეტრში ვაშლის ხე სარობდა, უგმრიელესი თვალისმიზურელი ნაყოფით. დილაა, კოლექტივში მიეტურება ხალხი, ხეხილის ბაღში ხილის მოსაცრევად. თქვენ, სამივნი იქვე, ვაშლის ხის ძირში თამაბლით, მამათქვენი სამსახურშია. სახლთან ახლოს კოლექტივის ორმა წევრმა ჩამოიარა. ერთი მათგანი გაჩერდა და მეორეს ეუბნება: — “ეს ხე კოლექტივისაა, მოდი დაკრიფიცი!” თქვა თუ არა, ხეზე აძრა და ვაშლის კრევა დაიწყო. მე ვდგავარ და დამუნჯებული შევცექრი ამ სანახაობას, წინა დღით ქეთ აშენებული ღობე დაგვინგრიეს, კოლექტივისაო, ქვა გვჭირდება და ურმებით გაზიდეს იგი.

ერთი სიტყვით, — გულისტკავილად გადაქცეული მოვლენები. თითქმის ახლად გაშენებულ ბოსტანში თხას აძოვებდნენ. ჩვენ კი იმის უფლებაც არ გვქონდა, გადაგვედრენა.

ამსობაში, კიდევ ერთი კაცი მიუახლოვდა ვაშლის ხეს და ცივად მიმართა ამხანგს: — “ჩამოდი, ბიძა, ძირს, ჩამოდი!” უხალისოდ ჩამოვიდა ძირს გმაწვილი კაცი და მოსარჩლეს შეეპასება: — “რა იყო, პანტელეიომონ ბიძა, ვაშლის ხე, განა, კოლექტივის არ ეკუთვნის?”

“შეიძლება, კიდევ ეკუთვნის ბიძა, მაგრამ, ჯერ ერთი, არავის დაუგალებებია შენთვის ეს საქმე და ესეც რომ იყოს, მაშინაც, მორიდება გმართებს. მერე — გახედე ამ ბავშვებს!” იქვენს მოუთითა და გზას გაუყვნა.

გავიდა დრო, მიწა მოვამატეს. ვაშლის ხე ჩექნს საკარმიდამ ნაკვეთში მოექცა, ეზოც შემოვლებოთ. გემასხურება, ალბათ, რომ წამოიხარდე. ასე, თორმეტი წლის იქნებოდი, ამის შესახებ შე მოგიყევი. ინტერესით მომისმინე და იყითხე: — “სად ცხოვორობს ის კაცი?”

“წევალტუბო-ქუთაისის გზის გასაყართან-მეთქი”, — გითხარი.

არ ყოფილა ჩექნგან შორს, — ჩაიღაპარაცე. დაურიფე საუკეთესო ვაშლები და გზას გაუდევე, აცრემლებულხარ, ვაშლებით რომ მიგირთმევია. ფასდაუდებელი დევენი მივიღეო, უთქვაში რომ გაუგადა შენი ვინაობა და განზრავხვა. შენც გახარებული დაბრუნდი შინ. ფარცხნანა ყოფლა გვარად, მოიტანე ამბავი”.

დედაჩემსაც, ტებილად მოსაგონებულ ამბავს რომ იხსენებდა, ცრემლი უნაბავდა თვალებს. მე კი მეღიმებოდა და კცელიოდებდი, ნათლად წარმომედგინა წარსული, გულის სიხარულად რომ ამოშენებაში და სულის მიტობდა.

ლოვა გაბრძავა

გაზეთ “სამტრედის მაცნეს” რედაქტორა თანაუგრძნობს მერაბ სტურუას მმის პატა სტატას

გარდაცვალების გამო.

ბეჭან გოგია ოჯახით თანაუგრძნობს მერაბ სტურუას მმის პატა სტატას

გარდაცვალების გამო.

